

**Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej
(1854) 1879 – 1945 (1951)**

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15132	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	(1854) 1879 – 1945 (1951)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	14,85 bm (349 úradných kníh, 53 ks registratúrnych pomôcok, 33 ks indexov, 52 škatúl spisov a 5 ks máp)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Úrad notára sa objavoval na najnižšom stupni verejnej správy a súčasne miestnej samosprávy v Uhorsku už v 13. storočí. Jeho postavenie bolo dlho vymedzené iba stoličnými štatútmi, kodifikoval ho až zákonný článok XVIII z roku 1871. Povinnosťou notára bolo viesť evidencie a spisovú agendu obcí, vypracovávať rozpočet a záverečný účet obcí a kontrolovať daňové priznania. Pôsobnosť, práva a povinnosti notára v obecnej samospráve sa rozšírili zákonným článkom č. XXII/1886 o obecnom zriadení. Najvyššou inštitúciou samosprávy v obciach bolo obecné zastupiteľstvo, výkonným orgánom obecný výbor. Notár sa stal radcom obecného predstavenstva a mal dozor nad	Dejiny správy pôvodcu

	<p>vykonávaním zákonov a nariadení v obciach.</p> <p>Úrad a pôsobnosť obecných a obvodných notárov bola po vzniku Československej republiky upravená zákonom č. 211/1920 Zb. z. a n. a nariadením vlády č. 383/1920 Zb. z. a n. Notári dostali právo veta a stali sa štátnymi úradníkmi a podľa zákona č. 243/1922 Zb. z. a n. sprostredkovali a zabezpečovali úlohy štátnej správy. Obecnú samosprávu vykonávala každá obec prostredníctvom obecného zastupiteľstva, obecnej rady a starostu, ktorí mali k dispozícii komisie, obecných úradníkov a ďalších zamestnancov.</p> <p>Obce rozhodovali o svojich vnútorných záležitostiach a mohli vydávať svoje štatúty, vykonávali uznesenia obecného zastupiteľstva, disponovali obecným majetkom, spravovali finančné hospodárstvo v rámci zákonov, starali sa o školy a iné obecné ústavy, vykonávali miestnu poľnú, požiaru a bezpečnostnú políciu, starali sa o chudobných a i. Štátna správa patrila do kompetencie notára a jeho opatrenia v tejto oblasti boli obce a jej orgány povinné vykonať.</p> <p>V dôsledku obnovenia župného zriadenia na Slovensku prešla podľa zák. č. 190/1939 Sl. z. od 1. januára 1940 na obecné a obvodné notárske úrady veľká časť agendy, ktorú predtým vykonával okresný úrad.</p> <p>Reformu obecnej správy priniesol zákon č. 171/1943 Sl. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 1944. Novými inštitúciami obce boli obecné výbory a starostovia. Členom obecného výboru bol aj notár.</p> <p>K zániku všetkých obecných orgánov došlo zrušením obecných a obvodných notárskych úradov 7. apríla 1945. Právomoc, ktorú podľa dovtedy platných právnych noriem mali menované obecné výbory a starostovia, príj. notársky úrad, prešla podľa § 2 nar. č. 26/1945 Zb. nar. SNR na novozriadené národné výbory, ktoré v obvode svojej pôsobnosti prevzali vykonávanie všetkých verejných vecí.</p> <p>Po stránke územnej organizácie patrilo Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej do roku 1921 do okresu Ilava a pod Slúžnovský úrad v Ilave, potom sa územne začlenil do okresu Trenčín a pod Slúžnovský úrad v Trenčíne a od roku 1923 -1945 bol nadriadeným orgánom notariátu Okresný úrad v Trenčíne. Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej zaniká v roku 1945, keď sa mení na Obvodný úrad Miestneho národného výboru v Trenčianskej Teplej.</p> <p>Obvodný notársky úrad patrilo počtom obyvateľov medzi väčšie notariáty. Do jeho</p>	
--	---	--

		<p>obvodu patrila aj obec Dobrá a od roku 1913 sa k nej začlenila aj samostatná obec Príles. Do obvodného notárskeho úradu patrili pôvodne aj obce Trenčianske Teplice, Omšenie a Dolná Poruba, ktoré sa však odčlenili ešte pred rokom 1913.</p> <p>Richtárom od roku 1894 bol Martin Masár. Po vzniku ČSR sa stal prvým starostom obce Jozef Masaryk, od roku 1920 do roku 1931 Ondrej Kováč a v rokoch 1932 – 1938 Pavel Gallo. Vo voľbách v roku 1938 získali na post starostu rovnaký počet hlasov Ondrej Kováč a Jozef Straka. Losovaním bol za starostu určený Ondrej Kováč. V priebehu roka sa však obecné zastupiteľstvo rozpustilo, úrad starostu sa zrušil a na čelo obce bol menovaný Okresným úradom v Trenčíne vládny komisár, ktorým sa stal Karol Dembovský. Vo funkcii bol do roku 1943. Od roku 1944 až do zániku úradu je starostom Ignác Masár. Po oslobodení sa utvoril Revolučný národný výbor, jeho predsedom sa stal Ján Dobiáš.</p> <p>Prvým notárom od vzniku úradu až do roku 1919, teda plných 33 rokov bol Dr. Anton Ferényi, v roku 1919 Vladimír Porubský. Od roku 1920 do roku 1927 funkciu notára vykonával Aladár Baker, od roku 1928 do septembra 1935 Dezider Molec. Po ňom nastúpil František Babnič, ktorý bol notárom do roku 1939. V roku 1940 ho vystriedal Ján Dodok, ktorý bol vo funkcii do zrušenia úradu.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>O správe registratúry na Obvodnom notárskom úrade v Trenčianskej Teplej sa v archívnom fonde tohto úradu osobitné záznamy nezachovali. Po zániku notárskeho úradu boli dokumenty uložené u jeho nástupcu na úrade MNV.</p> <p>Prvá časť fondu bola prevzatá do Okresného archívu v Trenčíne, ktorý v tom čase sídlil v budove múzea na Mierovom námestí, v roku 1964. Obsahovala údajne 60 bm dokumentov z rokov 1890 – 1944. Zapísaný údaj o bežných metroch bol pravdepodobne nadsadený a množstvo materiálu nebolo odhadnuté správne. Zvyšok registratúry v množstve 10 bm bol prevzatý v roku 1980 z rokov 1891 – 1945 (1950). Zatiaľ ostatnú časť fondu – matričnú agendu z r. 1895 – 1945 (1948) v množstve 0,85 bm, prevzal archív v rokoch 2007 a 2009.</p> <p>K čiastočnému usporiadaniu fondu sa pristúpilo v roku 1975. Po prevzatí zvyšku registratúry notariátu v roku 1980 fond meral 13 bm. Pristúpilo sa k vnútornému vyradovaniu a inventarizácii písomností a bol vyhotovený rukopis inventára. Po presťahovaní sa do účelovej budovy roku 1986 a v roku 1988 aj z pivničných priestorov v Zamarovciach sa doplnili do inventára úradné knihy a registratúrne pomôcky. V roku</p>	Dejiny archívneho fondu

		1997 bol kompletný fond notariátu v množstve 14 bm reinventarizovaný. Konečná revízia fondu s prepracovaním a doplnením úvodu, vypracovaním registrov a vyhotovením čistopisu inventára bola vykonaná v roku 2006. Po prevzatí matričných kníh v roku 2007 a 2009 má fond v súčasnosti 14,85 bm.	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Prvý prírastok je zaznamenaný dňa 29. 09. 1964 pod číslom 71. Údajne bolo od MNV v Trenčianskej Teplej do Okresného archívu v Trenčíne, ktorý v tom čase sídlil v budove múzea na Mierovom námestí prevzatých 60 bm písomnosti z rokov 1890 – 1944. Zvyšok registratúry z rokov 1891 – 1945 (1950) v množstve 10 bm bol prevzatý 25. 01. 1980. V prírastkovej knihe je zaevidovaný pod číslom 232. Prírastok tvorilo 178 účtovných kníh, 29 podacích protokolov, 12 indexov a 55 škatúľ spisov. Dňa 20. 12. 2007 bolo od Obecného úradu v Trenčianskej Teplej pod prírastkovým číslom 1216 prevzatých 9 ks matričných kníh z rokov 1895 – 1906. Dňa 28. 05. 2009 bolo pod prírastkovými číslami 1266 a 1267 prevzatých 5 škatúľ matričných spisov z rokov 1895 – 1942 a 2 ks evidencií z roku 1941.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	Pomerne dobre sa zachovali správne a evidenčné knihy, ktoré sú zoradené podľa obcí Trenčianska Teplá, Dobrá a Príles z rokov (1854) 1879 – 1945 (1951). Notársky úrad viedol rozsiahlu spisovú agendu, ktorá sa delila na prezidiálnu a administratívnu. Registratúrne pomôcky k úradným spisom pozostávajú z prezidiálnych protokolov z rokov 1928 – 1945 a administratívnych protokolov z rokov 1891 – 1944. Administratívne indexy k spisom sú zachované z rokov 1906 – 1945. Z priestupkových protokolov sa v archíve nachádzajú len ročníky 1893, 1905 – 1907, 1918 – 1923 a 1931 – 1945 (1950). Inventár registratúrnych pomôcok uzatvárajú sirotské, poručnícke protokoly z rokov 1912 – 1918. Spisy k nim však vo fonde absentujú. Prezidiálna agenda sa nachádza v šiestich archívnych škatuliach z rokov 1923 – 1945. Najstarší administratívny spis pochádza z roku 1892, ale zachovalosť ostatných ročníkov spisov do roku 1918 je veľmi skromná. Bohatšie sú zastúpené ročníky spisov od roku 1920 – 1945. Účtovný materiál notariátu je zachovaný od roku 1888 do roku 1945. Je veľmi medzerovitý, niektoré ročníky z 19. storočia sa vôbec nezachovali a obec Príles má len dve účtovné knihy. Inventár uzatvárajú katastrálne mapy obcí Trenčianska Teplá a Príles z rokov 1910 a 1941.	Obsah a rozsah archívneho fondu

		<p>Z hľadiska využitia fondu pre bádateľov k poznaniu dejín jednotlivých obcí notariátu dokumenty oboznamujú s hospodárskymi a sociálnymi pomermi ich obyvateľov. Prezidiálne písomnosti zachytávajú činnosť politických strán, boj proti fašizmu, vojne, nezamestnanosti, drahote a vykorisťovaniu. Nachádzajú sa tu správy o politickej, vojenskej a hospodárskej špionáži cudzích štátov, činnosti maďarskej iredenty. Nájdeme tu protivojnové letáky KSC, správy o zhromaždeniach ľudu a demonštráciách pracujúcich a oslavách 1. mája.</p> <p>Najstaršie ročníky administratívnych spisov sa dotýkajú hospodárskeho rozmachu obce. Môžeme tu nájsť dokumenty k výstavbe železničnej trate a zastávky v obci, trate električky do Trenčianskych Teplíc, stavbe cukrovaru, čipkovej továrne, bitúniku, otvorení liehovaru, elektrifikácie a osvetleniu ulíc v obci. Tiež k výstavbe nového obecného domu, školy, parku, regulácii potoka Teplička a podobne.</p> <p>Zastúpené sú tu aj dokumenty, ktoré oboznamujú so sociálnymi a kultúrnymi pomermi v obvode úradu, ako napríklad podpora chudobných v nezamestnanosti, príspevky na školské potreby a ošatenie, vyvlastnenie pozemkov na výstavbu robotníckych domov. Ďalej sú to dokumenty k voľbám a sčítaniu ľudu, živnostenské povolenia, stavebné povolenia, doklady o poľovnom a rybolovnom práve, rôzne súpisy a iné.</p> <p>Účtovné knihy sú pomôckou štúdia hospodárskych pomerov.</p> <p>Písomnosti do roku 1918 sú písané v maďarskom jazyku.</p>	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	<p>Informácie o vyradovaní počas existencie úradu sa nezachovali. Prvé vnútorné vyradovanie prebehlo v roku 1975 pri spracovaní fondu odbornou archivárkou Máriou Hvožd'arovou a brigádnikom Ferdinandom Miškovským. Ostatné vnútorné vyradovanie previedla Mária Hvožd'arová po prevzatí zvyšku registratúry notariátu v roku 1980.</p>	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	<p>Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.</p>	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Z diplomatického hľadiska je fond usporiadaný do štyroch skupín. Prvá časť inventárnych zápisov zachytáva správne a evidenčné knihy, ktoré sú zoradené podľa obcí Trenčianska Teplá, Dobrá a Príles.</p> <p>Druhú časť inventárnych zápisov tvorí rozsiahly spisový materiál. Registratúrne pomôcky k úradným spisom pozostávajú z prezidiálnych, administratívnych, sirotských a poručníckych protokolov.</p> <p>Spisy sa delia na prezidiálne a administratívne. Účtovný materiál je zoradený podľa obcí a potom chronologicky. Inventár uzatvárajú katastrálne mapy.</p>	Spôsob usporiadania

		<p>Archívny fond je usporiadaný a sprístupnený inventárom v štruktúre:</p> <p>I. Knihy</p> <p>A. Správne Trenčianska Teplá Dobrá Príles</p> <p>B. Evidenčné Trenčianska Teplá Dobrá Príles</p> <p>II. Spisový materiál</p> <p>A. Registratúrne pomôcky</p> <p>a) prezidiálne b) administratívne c) priestupkové d) poručnícke</p> <p>B. Spisy</p> <p>a) prezidiálne b) administratívne</p> <p>III. Účtovný materiál Trenčianska Teplá Dobrá Príles</p> <p>IV. Mapy</p> <p>Inventárnou jednotkou pri knihách je jeden zväzok, pri prezidiálnych a administratívnych spisoch je ňou jeden ročník. Pri účtovnom materiáli je inventárnou jednotkou účtovný materiál vzniknutý v jednej obci za rok.</p> <p>Fond obsahuje 337 inventárnych jednotiek z rokov (1854) 1879 – 1945 (1951), 349 úradných kníh z rokov (1854) 1879 – 1945 (1951), 86 registratúrnych pomôcok z rokov 1891 – 1945 (1950), 52 škatúl spisov a 5 ks máp. Fond meria 14,85 bm.</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu

3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcii
3.4.3.	Language /scripts of material	maďarský, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív v Trenčíne, Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej, 1891 – 1945, inventár, Mária Hvožďarová, Trenčín 1980, evid. č. 1677 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v Bratislave, pobočka Trenčín Obvodný notársky úrad v Trenčianskej Teplej (1854) 1879 - 1945 (1951), inventár, Mária Ďurčová, Trenčín 2006, evid. č. 3700	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Informácie nie sú známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Služnovský úrad v Ilave, Služnovský úrad v Trenčíne, Okresný úrad v Trenčíne, Okresný národný výbor v Trenčíne, Obvodný úrad MNV v Trenčianskej Teplej	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	KARLÍK, Jozef, Trenčianska Teplá, - 2. rozš. vyd. – Trenčianska Teplá: obec, 2015	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Opis vyhotovila Mgr. Janka Štefaničáková v januári 2018 VLASTIVEDNÝ slovník obcí na Slovensku. Zv. 1. Bratislava: VEDA, 1977, s. 274 – 275. KARLÍK, Jozef, Trenčianska Teplá, - 2. rozš. vyd. – Trenčianska Teplá: obec, 2015 Rukopis inventára vypracovala v roku 1980 odborná archivárka Mária Hvožďarová.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní

		Prírastky zaradili a inventár doplnili v rokoch 1986 a 1989 Mária Hvožd'arová a Viera Morišová a v tom istom roku bol schválený aj čistopis inventára. Po uskutočnenej revízii archívnych fondov ukončenej v septembri 1995 vykonala v roku 1997 reinventarizáciu notárskeho úradu Janka Štefaničáková. Konečnú revíziu archívneho fondu notariátu, prepracovanie úvodu, vypracovanie registrov a vyhotovenie čistopisu vykonala v roku 2006 Mária Ďurčová.	
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	22. 01. 2018	Dátum vyhotovenia opisu